

طلا

زردی روی سکه

■ **شرق:** افت قیمت سکه در بازار آزاد دیروز همزمان با آغاز معاملات جهانی ادامه یافت و عقب‌نشینی سکه در کتال ۷۰۰هزار تومان مشهود بود. آغاز معاملات جهانی با افت ۱۴دلاری قیمت طلا همراه بود که البته نزول قیمت سکه رانیز به همراه داشت هرچند که بانکمر کزی کمساکن ایسن عقب‌نشینی را محصول سیاست‌های خود می‌داند و می‌گوید مشتریان سسکه پیش‌فروش از گرزنه‌های جایگزین فروشنده استقبال کرده‌اند.عضو هیات‌مدیره بانک ملی ایران دلیل پیش‌بریدارن سسکه برای فروش سسکه به شعب بانک را جلوگیری از ایجاد خطر خروج سسکه از شعبه می‌داند و معتقد است: مردم از سه‌گزیننه پیشنهادی جایگزین تحویل سسکه استقبال کردند.به گفته عباس کمره‌ای روش گواهی سپرده، حواله و فروش سکه به شعب به عنوان سروش، مورد استقبال مردم قرار گرفته است. وی درخصوص اینکه قیمت سکه در بازار آزاد بالاتر از قیمت سکه در بانک است و چرا مردم سکه‌های خود را به شعب می‌فروشند، گفت: این افراد به‌طور حتم برای خود دلایلی دارند و ترجیح می‌دهند که سکه را به بانک بفروشند.

طلای سکه	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
طرح قدیم	۶۹۰۰۰۰	۶۰۰۰-
طرح جدید	۶۸۹۰۰۰	۶۰۰۰-
نیم‌سسکه	۳۴۵۰۰۰	۳۰۰۰-
ربع‌سسکه	۱۸۲۰۰۰	۱۰۰۰-
سسکه یک گرمی	۱۰۰۰۰۰	-
یک گرم طلای ۱۸ عیار	۷۰۴۴۸	۱۰۰۰۰-
یک اونس طلا	۱۶۲۷ دلار	۱۴- دلار

ارز

دلار عقب‌نشینی کرد

■ **شرق:** قیمت دلار دیروز باز هم کاهش یافت و ارزان شد. هر دلار آمریکا دیروز در بازار آزاد و در چهارراه استانبول هزار و ۷۸۰تومان به فروش می‌رسید. اهالی بازار کمشن تقاضا برای خرید را مه‌ترمین دلیل کاهش قیمت‌ها در بازار از می‌دانند.به عبارت دیگر به نظر می‌رسد با ورود بازار به فاز انتظار، کسی برای خریدهای جدید ریسک بالا را نمی‌پذیرد چون این امکان وجود دارد که با برگزاری نشست بغداد و دستیابی به تفاهم احتمالی، قیمت‌ها موم خود نزول زیر سایه اتفاقات سیاسی را تجربه کند. نتیجه اینکه به گفته قدیمی‌های چهارراه استابول نوسان در نزدیکی مرز هزار و ۸۰۰تومان در دستور کار معامله‌گران قرار دارد و سنکین و سبک شدن کفه تقاضا می‌تواند فاصله قیمت تا این مرز را افزایش و کاهش دهد.این در حالی است که سیدمحمدحسین مولاحواه مدیرکل بازرسی ویژه سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان دیروز با تشریح جزئیات تصمیمات جدید کار گروه ارزی دولت، گفت: بر این اساس، کارت بازرگانی واردکنندگان گانی که از ارز دولتی سوااستفاده کرده باشند، باطل شده و امکان ثبت سفارش دیگری نخواهند داشت.

ارز	قیمت(تومان)	تغییر(تومان)
دلار آمریکا	۱۷۸۰	۱۵-
یورو	۲۳۷۴	۱۶-
پوند انگلیس	۲۹۱۵	۱۵-
دلار کانادا	۱۸۴۵	۵-
یکمصدین ژاپن	۲۲۲۰	۲۰+
درهم امارات	۴۸۹	-
لیبرترکیه	۱۱۵۰	۴۰+

شاخص

نوار نزول قطع نشد

■ **شرق:** بازار سهام دیروز بر محور تقاضا برای دو صنعت می‌چرخید اما، رفتارنه اقبال به سایر صنایع کوچک رانیز شاهد بود. در این بین افت برخی نامداهای مطرح سبب شد جهت حرکت شاخص همسو با آنها نشود. طرحی دو فوریتی در مجلس مورد تصویب قرار گرفت که برای افزایش قیمت حامل‌های انرژی سقف تعیین می‌کرد. در این بین سقف نرخ خوراک مایع و گاز مجتمع‌های پتروشیمی نیز ۶۵ درصد تعیین شد تا نامداهای پتروشیمی با مصرف بیشتر مایع که هم اکنون با تخفیف پنج‌درصدی و ۹۵درصد قیمت فوب خلیج‌فارس، خوراک خود را دریافت می‌کنند، با تقاضای ویژه در بازار دیروز روبه‌رو نشوند. بازار البته در این روز بر محور صنعت سیمان می‌چرخید چه اینکه نیمی از صف‌های خرید را به خود اختصاص داده بود.

عنوان شاخص	مقدار	تغییر
شاخص کل	۲۷۰۸۵/۳	۸۴-
شاخص ۳۰ شرکت بزرگ	۱۵۸۳/۶	۷/۲-
شاخص آزاد شناور	۳۴۳۹۲/۱	۱۲۳-
شاخص بازار اول	۲۴۵۵۵/۵	۷۷/۴-
شاخص بازار دوم	۳۶۴۷۳/۸	۵۶/۲-
شاخص صنعت	۲۱۸۰۳/۶	۶۲/۳-

خانواده محترم استادفردیون پوررضا

غم و اندوه چنانکه از دست دادن

استادفردیون پوررضا

صاحب صدای ناب و نجوی ششادی‌ها و غم‌های شالیکاران، چاپیکاران، چوپانان و همه مردم محب و فهیم گیلان زمین را تسلیات گفته و در این مدام همدرد شماییم

سایهات مدبره و مدبر عامل بیمارستان گلزار رشت

دکتر ولی در آبادی

رضا غیبی: اقتصاد ایران بیمار است؛ این جمله را کارشناسان اقتصادی می‌گویند و بر این باورند که این بیماری قرار بود با اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی و حرکت به سوی تحقق اهداف سند چشم‌انداز بهبود یابد. امروز اما حال این بیمار نه تنها رو به بهبودی نگذاشته که بر اثر سوءتدبیر در مدیریت کلان اقتصاد تب همراه با لرز را نیز تجربه می‌کند. البته این‌گونه سخن گفتن درباره اقتصاد ایران بدون شک مورد پذیرش مدیران دولتی نیست اما از سوی دیگر باید این واقعیت را پذیرفت که اقتصاد ایران نیاز به سخن گفتن‌های بی‌سرد دارد تا شاید نسیای واقعی آن، عزم مدیران را برای بهینه شاخص‌های آن دوجندان کند. از همین منظر ما کنسرو اقتصاد ایران را یکبار دیگر باز کردیم و این بار از دکتر «وحید محمودی» خواستیم تا چرایی بیماری را اقتصاد ایران را برای ما تحلیل کند. البته این پرسش مهم را نیز از وحید محمودی پرسیدیم که اقتدار در اقتصاد چه بلایی می‌تواند بر سر شاخص‌های اقتصادی بیاورد. وحید محمودی مترجم آثار مهم «آمار تیاسن» در حوزه عدالت است و به تازگی نیز اندیشه عدالت آمار تیاسن را ترجمه و راهی کیوسک اندیشه ایرانی کرده است. او در محافل علمی با عنوان «تخصص ارزیابی و واکاوی عدالت» شناخته می‌شود. متن گفت‌وگوی ما با این استاد دانشگاه در ادامه آمده است:

■ ■ ■

۱۱ در دنیای امروز، توسعه با محوریت اقتصاد تعریف

می‌شود یا به عبارتی اقتصاد نقش کلیدی در چارچوب توسعه ایفا می‌کند و تبدیل به موجودی شده که خاصیت عقلانی جدا دارد. این عقلانیت با مولفه‌های مثل اقتدار یا فرمانروایی در اقتصاد، از سوی دولت یا نهادهای دیگری که در قدرت یک جامعه شریکند، متفاوت است و هماهنگ نمی‌شود. در واقع در رویارویی با اقتدارگرایی در اقتصاد می‌توان گفت که توسعه دچار آشفتنگی می‌شود. بر این اساس با توجه به اقتصاد ایران شما ابتدا تعریفی از اقتدار برای ما ارائه دهید و بگویید اختلال در توسعه ایرانی تا چه حد در نتیجه منش فرمانروایی نهادهای دولتی در اقتصاد بوجود آمده است؟

ابتدا لازم است یک توضیح کوتاه عرض کنم و سپس پاسخ سوال اصلی داده شود. او آن اینکه: «توسعه» صرفا با تحول اقتصادی یا رشد مستمر اقتصادی تعریف نمی‌شود این تعریف سنتنی از توسعه است. در نظریات جدیدتر توسعه که تحت عناوین «توسعه پایدار»، «توسعه انسانی»، «قابلیت‌های انسانی» می‌شناسیم محورهای توسعه متعدد و در حوزه اقتصاد، سیاست، جامعه و... تعریف می‌شوند. برای مثال از دیدگاه آمار تیاسن پنج دسته از محدودیت‌ها وجود دارد که آزادی انسان‌ها را مخدوش می‌کند و رشد و امکانات اقتصادی، یکی از آنهاست. ثانیا لازم است بین مفاهیمی چون «فرمانروایی دولت در اقتصاد» (به منزله اقتصاد دولتی) و «اقتدارگرایی سیاسی» و نسبت توسعه سیاسی و اقتصادی مرزبندی‌هایی داشته باشیم. البته این به آن معنا نیست که مقوله‌های فوق مجرد از هم باشند و بدیهی است که اقتدارگرایی، آثار اقتصادی گسترده خود را دارد و حاکمان در این شرایط تمایل زیادی به تسلط بر اقتصاد و بازار و نهادهای رسمی موجود دارند به هر حال نباید فراموش کنیم که «توسعه امرانه» طرفدارانی دارد که کشورهای تازه‌توسعه‌یافته (توسعه اقتصادی یافته) شرق آسیا را همواره مثال می‌زنند. تعبیر حکومت بر بازار با هادیات مقتدرانه بازار نیز از این دست هستند. با این توضیحات به نظر من اقتدار را در حوزه اقتصاد باید در چارچوب و ساختار بازار تعریف کرد. با نگاه به ساختار بازار می‌فهمیم یک اقتصاد از چه میزان اقتداری برخوردار است. در بازار یک حد رقابت کامل و یک حد انحصار کامل داریم؛ به میزانی که به سمت انحصار کامل حرکت می‌کنیم با تمرکز قدرت مواجه هستیم که این را با شاخصی به نام، شاخص تمرکز اندازه‌گیری می‌کنیم تا بفهمیم مقوله قدرت در بازار چه جایگاهی دارد و کجا واقع شده است. به میزانی که به سمت تمرکز یا انحصار بیشتر تمایل پیدا کنیم، عامل بیرونی به نام دولت ظاهر می‌شود که خودش یک منشا و منبع اقتدار دیگر است. دولت برخوردار از اقتدار نظامی و سیاسی و وجوه مختلف اقتدار است که در پیوند با اقتدار بازار با انحصار بازار، جلوه تمرکز قدرت در بازار بیشتر برای ما ملموس می‌شود. در این صورت است که پدیده‌هایی مثل رانت و رانت‌جویی و رانت‌خواری پدید می‌آید. به عنوان مثال در حوزه فقر من اعتقادم بر این است که سرچشمه فقر و محرومیت بیشتر گرفته از کلمه قدرت (power) است، شباهت نزدیکی بین کلمه power و فقر) poverty وجود دارد. تمرکز قدرت در اقتصاد (power in economics) تمرکز قدرت در سیاست (power in politics)، تمرکز قدرت در جامعه (power in society) همه منشا فقر و محرومیت است. تمرکز قدرت در اقتصاد یعنی انحصار. عموما در شرایط فقری با فقر و محرومیت بیشتری روبه‌رو هستیم. شرایط انحصاری بستری است که حقوق مصرف‌کننده و همچنین تولیدکننده‌های متوسط و خرد را تخطئه می‌کند. در مقابل، وقتی به سمت بازار رقابتی حرکت کنیم شفافیت‌ها و ویژگی‌هایی که در این بازار وجود دارد قیمت‌ها را پایین آورد و منصفانه می‌کند و با توجه به اطلاعات نسبتا کاملی که وجود دارد این امکان برای تولیدکننده و مصرف‌کننده به وجود می‌آید تا بتوانند رفاه خود را افزایش دهند. وجه دیگر تمرکز قدرت در حوزه سیاست است. تمرکز قدرت در حوزه سیاست هر چه بیشتر باشد شاهد فقر و محرومیت و کاهش رفاه اجتماعی بیشتری خواهیم بود، چون فقر زاینده فساد و قدرت است. تمرکز در حوزه‌های

اجتماعی هم همین برآیند را دارد. در جامعه هم به هر میزانی که تعلق و انحصار فکری وجود داشته، سرمایه‌اجتماعی پایین‌تر و واگرایی اجتماعی بیشتر می‌شود و همچنین به هر میزانی که گسستگی بین دولت و ملت بیشتر باشد به تبع آن آسیب‌های اجتماعی بیشتر شده و شاهد

اجتماعی هم همین برآیند را دارد. در جامعه هم به هر میزانی که تعلق و انحصار فکری وجود داشته، سرمایه‌اجتماعی پایین‌تر و واگرایی اجتماعی بیشتر می‌شود و همچنین به هر میزانی که گسستگی بین دولت و ملت بیشتر باشد به تبع آن آسیب‌های اجتماعی بیشتر شده و شاهد

اقتصاد

اقتدار و اقتصاد در گفت‌وگو با وحید محمودی، نظریه پرداز عدالت

راه حل مسایل اقتصادی در دالان‌های سیاست است

فقر و محرومیت بیشتری خواهیم بود. توجه داشته باشید به هر میزان در درجه انحصار قدرت در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بالا پرود محجوریت و محدودیت‌ها در حوزه‌های اقتصادی هم بیشتر می‌شود و به میزانی که این تمرکز بیشتر شود فاصله دانش و آموزه‌های علم اقتصاد نیز بیشتر شده و تئوری‌های اقتصادی از بلوغ نهای خود دور می‌شوند. آموزه‌های اقتصاد نوکلاسیک بر این نکته تاکید دارند که هزینه مبادله در اقتصاد نزدیک به صفر است و کارکرد بازار و نیروهای اقتصادی در شرایطی می‌توانند به‌خوبی تخصیص منابع را شکل دهند که هزینه مبادله پایین باشد اما در عمل به دلیل تمرکز قدرت‌های سیاسی، اقتصادی و فرهنگی در کشورهای توسعه‌یافته هزینه مبادله و محیط کسب‌وکار بالاست. بنابراین رابطه مستقیمی بین تمرکز قدرت در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی با هزینه مبادله در اقتصاد وجود دارد. سوزان اکرن (Ackerman) مقاله جالبی تحت عنوان «فساد و دولت» دارد. وی در آنجا اشاره می‌کند که برای مثال رشوه که یکی از مظاهر فساد است گاهی چنان جایگاهی پیدا می‌کند که حذف آن تعادل‌های موجود در بازار را بر هم می‌زند! همانند باران! در چنین نظامی کارکردهای رشوه شامل تعادل در بازار، ایجاد انگیزش در مسوولان، کاهش هزینه‌های تولید برای تولیدکننده... است. در عین مشخص‌بودن، حقیقت این است که گاهی فساد در یک نظام می‌تواند چنان گسترده شود که تعادل‌های جدیدی براساس آن شکل بگیرد! اشاره کردید به مفهوم بازار و رقابت کامل تا انحصار کامل، در کشورهایی که ماهیت دولت تغییر می‌کند، جنس اقتدار هم عوض می‌شود، در یک طرف پدیده‌های بنام سرمایه‌داری است بین مفاهیمی چون «فرمانروایی دولت در اقتصاد» (به منزله اقتصاد دولتی) و «اقتدارگرایی سیاسی» است که حتی نهادهای هم می‌بلعد و باعث می‌شود که این به قول شما ساختار نهادهای به‌هم بریزد. می‌خواهم بدانم این اقتدار کامل که به‌نحوی انحصار کامل هم هست در اقتصاد ایران تا چه حد مصداق باز سرمایه‌داری دولتی است و برحسب سرمایه‌داری دولتی که بنشست این قضیه و یک رابطه طبقاتی در اقتصاد ایجاد می‌شود، آیا آن رابطه طبقاتی در ایران شکل گرفته است؟ بله، این مطلب تا حد زیادی می‌تواند درست باشد؛ یعنی نهادهای که قرار است رابط میان جامعه و دولت باشند همانند ابزاری جهت تسلط بر اقتصاد توسط دولت یا ابزاری برای افراد فاسد مورد استفاده قرار می‌گیرند. اصولا خصلت نظام‌های ایدئولوژیک خصوصا در بستر اقتصاد نفتی، بروز و ظهورش در قالب موضوعی است که به عنوان گروگان‌گیری اقتصاد از آن نام برده می‌شود. به عبارتی در یک

اندیشه عدالت «آمار تیاسن» در ویتترین فکر

عدالت؛ واژه‌ای است که سالیان طولانی اندیشمندان زیادی را به خود مشغول کرده است و کارشناسان زیادی سعی داشته‌اند تا با پژوهش و طرح پرسش‌های مختلف عدالت را به راهبردی برای زندگی بهتر انسان تبدیل کنند. کتاب اندیشه عدالت نیز حرکتی است در همین راستا و سعی دارد تا با براری از روی دوش فهم عدالت برآرد. البته شاید بهتر باشد بگوییم که این کتاب یک پرسشگری بزرگ درباره عدالت است. پرسش «عدالت چیست» درواقع نخستین نوری است که آمار تیاسن می‌خواهد به ذهن مخاطب و کوششگران عدالت بتاباند. این کتاب توسط «وحید محمودی» و «هرمز همایون‌پور» ترجمه شده است و در سال ۱۳۹۰ با همکاری انتشارات کندوکاو و روشن، به چاپ رسیده و به بازار کتب عرضه شده است. وحید محمودی البته پیش از این نیز دستی بر آثار آمار تیاسن داشته است. ترجمه او بر توسعه به مثابه آزادی جایی ویژه در ویتترین اندیشه‌های اقتصادی یافت. به نظر می‌رسد وحید محمودی با آگاهی آمار تیاسن را انتخاب کرده است. این نویسنده هندی ذهنی پرسشگر و نقادانه دارد و نظریه عدالت خود را با نقد جان راولز (نظریه پرداز برجسته عدالت) تثبیت می‌کند. سنن برای پاسخ به این پرسش که عدالت چیست، دو پیکان فکری را مورد ارزیابی قرار می‌دهد و سعی بر آن دارد تا به سادگی از پیچیدگی‌های آنان سخن بگوید. او این پیکان‌های فکری را «نهادگرایی استعلائی» و «مقایسه واقعیت‌محور» می‌نامد. در مورد سنن اما نظریات گوناگونی مطرح می‌شود. بسیاری بر این باورند که او مدافع بازار است و گروهی دیگر این روایت را بر نمی‌تابند. سنن در مقدمه کتاب خود می‌نویسد: «واقعیت آن است که نظریه عدالت، به

جامعه دنیایی «کاملا عدالانه» مبارزه نمی‌کند، بلکه فعالیت آنها صرفا با هدف حذف برخی سامانه‌های غیرعدالانه زودت و شرماور صورت می‌گیرد تا بر میزان عدالت افزایش داده شود. همان کاری که آدم استامپس می‌کوندنرسه یا مری وولستونکرافت در زمان خود می‌کردند و به‌رغم چندگانگی دیدگاه‌ها نسبت به امور دیگر، توافق نسبت به آنچه آنها می‌گفتند باید از طریق بحث و تبادل نظر عمومی تأمین شود. در غیر این‌صورت، مردمان آزرده و مظلوم ممکن است بازتاب صدای خود را در این شعر نبخشند شیومن هینی! شاعر باروازه ایرلندی! باز یابند:

تاریخ می‌گوید، امیدوار مباش! در این سوی گور، ولی چه بسا، یکبار در طول حیات! آرزوی موج عدالت برآید، و ضرابهنگ امید و تاریخ در هم آمیزد. هر چه این آرزو برای در هم آمیختن امید و تاریخ جذاب و دلنشین است، عدالت نهادگرایی استعلائی جای چندانی برای درگیرشدن و دل‌پزیدن ندارد. این امر، تصویری گویا از نیاز به خروج اساسی از نظریه‌های عدالت حاکم ترسیم می‌کند. موضوع کتاب حاضر همین است. «مترجمان این کتاب با ترجمه این اثر اقدایی بزرگ انجام داده‌اند. از این طریق آنها را مورد تقدیر قرار می‌دهیم.

در این راه برمی‌دارند ناظر بر این است که آیا این گام‌ها می‌تواند رفاه ملی را افزایش دهد؟ آیا می‌تواند اقتصاد ما را بزرگتر کند؟ و آیا می‌تواند منفعت عمومی ما را بالاتر ببرد؟

در اقتصاد ما این اتفاق به دلایل مختلف رخ نداده است. بخشی از این مهم نیز برمی‌گردد به نوع دیدمانی که بر شرایط توسعه ما حاکم است. به‌طور مثال اگر به سفارت‌خانه‌های ایران در هر جای دنیا مراجعه کنید یک دیپلمات حرفه‌ای اقتصادی وجود ندارد تا فرصت‌شناسی و خلق فرصت کرده و دنبال این باشد که چه فرصتی برای اقتصاد ملی ما در بیرون از مرزها وجود دارد. بنابراین وزن نگاه و جهت‌گیری سیاسی که اقتصاد در آن جای دارد بسیار کم است. وقتی این نگاه وجود دارد به طور طبیعی تمرکز اقتدار در حوزه دولت ایجاد شده و دولت متکفل رفاه، عدالت، فقرزدایی و همه حقوقی که یک جامعه‌طلب آن هستند می‌شود. بنابراین به‌طور طبیعی دولت به‌دنبال حل همه مشکلات می‌رود و نگاهش به مردم مثل کودکانی است که پدر باید به فکر تأمین معیشت آنها باشد و برای این مهم باید فعالیت‌های اقتصادی را در اختیار داشته

باشد تا با تولید ایجاد در آمد و ثروت کرده و توزیع کند. در چنین حالتی گرایش به تمرکز در حوزه‌های اقتصادی در دست دولت، به‌خصوص در اقتصاد نفتی، نگاه ایدئولوژیک این تمرکز بیشتر می‌شود. به همین دلیل همه قدرت اقتصادی و اقتدار، در دست دولت است و دولت تبدیل به سرمایه‌داری شده که تشخیص تقاضا و عرضه یا خودش است. این تمرکز عملا ما را از ابزارهای اصلی اقتصادی دور می‌کند و در شرایطی قرار می‌گیریم که دولت برای حل مسایل اقتصادی کمتر دنبال ابزار اقتصادی می‌گردد چون وقتی انحصار ایجاد کرد و امکان رقابت در حوزه اقتصادی وجود نداشته باشد و تخصیص منابع در بازار شکل نگیرد، دولت برای مثال، برای مدیریت ارز و سسکه کمتر از ابزار اقتصادی استفاده می‌کند و ابزار مورد استفاده از جنس سیاست‌های اقتصادی نیستند. تازه برای همین اقدامات یعنی رسیدگی به مردم و ایجاد امکانات و نیز پیگیری اهداف ایدئولوژیک توسط یک دولت اقتدارگرا به قول منسر اولسون (برنده جایزه نوبل) یک شرط وجود دارد و آن اطمینان از یک اقق زمانی بلندمدت از دوام حکومت است. اگر زمینه و اعتماد به یک دوام بلندمدت نباشد، توجه به کالاهای عمومی و شرایط زندگی مردم بسیار کم‌رنگ خواهد شد.

۱۱ آیا در چنین شرایطی می‌توان به بهبود اوضاع امیدوار بود؟

آیا در چنین شرایطی می‌توان به بهبود اوضاع امیدوار بود؟ این اقتدارگرایی کاهش باید با قدرت سیاسی محدود شود می‌توان این مشکلات را کنترل کرد؟ وقتی در مورد دولت بحث می‌کنیم معنای اعم آن حاکمیت است. بحث اخص، دولت است که نیازمند شکل گرفتن تحولات بنیادین و توسعه‌ای است. با توجه به نکاتی که عرض کردم هر چه این تمرکز صورت گیرد با پدیده حکمرانی خوب فاصله می‌گیریم. حکمرانی خوب را سه‌ضلع دولت، نهادهای مدنی و بازار در نظر می‌گیریم. در این شرایط دوضلع دیگر به شدت نیاز می‌شوند و یک ضلع فریگی زیاد پیدا می‌کند. در چنین شرایطی عملا امکان اصلاحات نهادهای بر پایه حکمرانی خوب سلب می‌شود. در طول تاریخ هر دولت‌هایی خارج از قاعده و محاسبات حاکم بر شرایط روز آن جامعه در قالب دولت به معنای اخص سر کار آمدند نتوانستند متناسب با نوع خود، انتظارات جامعه تأثیر گذاری زیادی داشته باشند اما به‌طور نسبی توفیقات خوبی داشته‌اند.

اتفاقا خاتم اکرمین در همان مقاله که یاد کردم اشاره می‌کند که به واسطه ساختارهای حاکمیتی رشددار، منابع مستقل قدرت زیادی ایجاد می‌شوند که با محدود کردن صرف قدرت سیاسی نمی‌توان دخالت‌ها و فساد را کاهش داد. به هر حال باید نهادهای مدنی و بازار را شکل و جایگاه خود را پیدا کنند و سه‌ضلع مثلث ما کامل شود. من مطالعه‌ای در مورد روند تحولات فقر در اول انقلاب تاکنون انجام دادم که مجله اقتصادی دانشگاه کورنل آمریکا آن را در سال ۲۰۱۱ چاپ کرده است. طبق این مطالعه بیشترین کاهش فقر در دولت سال‌های ۸۲ - ۷۶ رخ داده است. برنامه سوم توسعه در دولتی که شعارش سیاسی بود نه اقتصاد، بهترین عملکرد را در حوزه فقرزدایی در حوزه اقتصاد بر جا گذاشت که این شاهدهی بر وابستگی شدید توسعه سیاسی و اقتصادی است. بنابراین به میزانی که رابطه بین دولت و ملت کمتر شده و به عنصر اعتماد اجتماعی بهای بیشتری داده شود و مردم در معادلات سیاسی یا اقتصادی نقش داشته باشند، نتایج اقتصادی و رفاهی بهتری حاصل می‌شود و ما به صورت عینی این یافته‌ها را در این دوران یا دولت مصلح ملاحظه کردیم. رصد سایر شاخص‌های حوزه‌های اقتصادی و اجتماعی، این اتفاق را تأیید می‌کند. اگر در محیط کسب‌وکار، شاخص فساد، شاخص‌های درآمد یا شاخص‌های مربوط به مشارکت‌های اجتماعی و همه شاخص‌های توسعه‌ای را نگاه بکنید آثار بهبود این شاخص‌های کاملا مشهود را خواهید دید. دولت‌ها به میزانی که مطالبات مردمی، سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دارند توفیق و اثر گذاری بهتری هم دارند. اینکه چقدر این مطالبات سیاسی و کارکردهای می‌توانند آثار بلندمدت بنیادینی داشته باشند را در زمان حضور و دوره تاریخی‌ای که این دولت‌ها در مسند قدرت بودند دیدیم. اما واقعیت نگران‌کننده این است که رویه‌ها، سیاست‌ها و عملکردهای مورد اشاره، استمرار پیدا نمی‌کند و این عدم استمرار اجازه اثربخشی سیاست‌ها و منابع در اختیار را در بلندمدت نمی‌دهد.

۱۱ یعنی سیاستی را اجرا می‌کنیم و بعد دوره بعد دولتی می‌آید و سیاست ضد آن را اجرا می‌کند؟

ممکن است در بسیاری موارد این‌گونه باشد اما حقیقت این است که این افتخوخی‌ها ما را وارد دگر دیسی کرده و سرعت رشد را کند می‌کند. به همین دلیل وقتی می‌بینید نهادهای بین‌المللی نظیر بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول بین کشورها تمایز قایل شده و بسیاری از کشورها را در حال توسعه اعلام می‌کنند ولی آیا همه کشورها در حال توسعه هستند؟ وقتی می‌گویید در حال توسعه یعنی اینکه روی بتفرم توسعه‌ای قرار گرفته‌اید و گام‌های شما ناظر بر یک هدف معین توسعه‌ای بوده و در آن مسیر حرکت می‌کنید ولی اینکه آهسته باشد اما پیوسته می‌رود.

ادامه در صفحه ۵

خبر

بانک مرکزی با رویکرد اصلاحی مسایل بانک‌ها را دنبال کند

■ **مسوح:** رئیس کمیسیون ویژه طرح تحول اقتصادی اعلام کرد: در شرایطی که کشور نیازمند ثبات اقتصادی و سرمایه‌گذاری در بخش‌های تولیدی است، بانک مرکزی باید مسایل و موضوعات مرتبط با بانک‌های غیردولتی را با رویکرد مثبت پیگیری کند. غلامرضا مصباحی‌مقدم، ادامه داد: در گذشته ایرادهایی مبنی بر صدور مجوز بانک‌های خصوصی از سوی بانک مرکزی مطرح بود که با پیگیری‌های مجلس و هوشیاری دستگاه‌های نظارتی در برخوردهای لازم صورت گرفت.

ادامه از صفحه اول

«ستاد بحران» در وزارت نفت

وی اظهار داشت: «از قبل تمهید ویژه‌ای برای بخش فروش نفت کشور اندیشیده شده بود.» یک منبع آگاه دیگر در شرکت ملی فلات قاره ایران درباره تأثیر حمله سایبری بر شبکه‌سکوهای نفتی و مناطق عملیاتی نفتی لائوان، سیبری و... به «شرق» گفت: «شبکه اینترنتی مرکزی قطع شده است اما شبکه‌های داخلی ما مشکل ندارد و مساله خاصی در سکوها و مناطق عملیاتی به‌وجود نیامده است.»

سامانه کارت هوشمند صدمه ندید

سامانه کارت هوشمند سوخت ازجمله مراکز حساس کشور و وابسته به شرکت ملی پخش و پالایش است. یک مقام آگاه در گفت‌وگو با «شرق» تأثیر حمله سایبری بر سامانه کارت هوشمند سوخت را رد کرد: «سیستم معماری سامانه کارت هوشمند کاملا مستقل و مجزا از سیستم وزارت نفت است. بنابراین هیچ مشکلی برای ما به‌وجود نیامده است.» سیستم تولید و صادرات نفت، خط لوله‌های انتقال فرآورده، پالایشگاه‌ها، سامانه کارت هوشمند و شبکه مخازرانی نفت ازجمله نقاط استراتژیک کشور است. به گفته منابع آگاه، هرچند این مراکز خود را از سیستم اینترنت مرتزی وزارت نفت جدا کرده‌اند اما آسیب ندیده‌اند. بررسی کامل ابعاد این موضوع نیازمند زمان است.

نیگزاد: حمله به شکل ویروس بوده است

سخنگوی وزارت نفت دیروز با اشاره به اینکه از همه اطلاعات اصلی و غیراصلی وزارت نفت نسخه پشتیبان گرفته شده است، گفت: «وزارت نفت توان فنی و مهندسی قوی برای مقابله با حمله سایبری دارد.» علیرضا نیگزاد، در گفت‌وگوش با شبکه خبری وزارت نفت آسیب‌های واردهشده به سیستم در نتیجه حمله سایبری را رد نکرد: «اینکه گفته شود هیچ بخشی از اطلاعات بانک‌ها در دست نیست و صرفا نقاط ارتباطی از کاربون دچار ویروس بوده است که موجب مشکل برای دیسک سخت سیستم کاربران شده و موضوع بازآوری اطلاعات کاربران نیز در حال بررسی است. نیگزاد چنین نکرده که منبع این حمله داخلی بوده است یا خارجی. هم‌زمان، حمله‌ها

محمدرضا رئیس بافاندن غیرعاصلی وزارت نفت دیروز به مهر گفت: «در حال حاضر در حال برنامه‌ریزی برای خنثی‌سازی این حمله هستیم.» معاون وزیر نفت در امور مهندسی درباره اینکه حملات اینترنتی از داخل یا خارج کشور طرح ریزی شده است، به مهر گفت: این موضوع در حال بررسی است.

ممکن است ویروس به وسیله «واپیر» باشد

یک کارشناس امنیت شبکه هم در گفت‌وگویی با «پسنا» اعلام کرد: «ممکن است این اتفاق به وسیله ویروس «واپیر» انجام شده باشد، البته با توجه به اینکه تعدادی از کمپیوترها و سرورها به یکباره دچار مشکل شده‌اند این احتمال که یک حمله سازمان‌دهی شده سایبری نیز باشد وجود دارد.» او اظهار کرد: «تاکنون این موضوع قطعی نشده‌است و منتظریم تا نتیجه قطعی اعلام شود. این ویروس که می‌تواند اطلاعات را بدون بازگشت اعلام اینکه اگر وضعیت پیش آمده به دلیل ویروس باشد را مقابله و مسدود کردن آن وجود دارد گفت: «گر حمله سایبری باشد به دلیل گستردگی آن به دلیل آنکه هدف‌های روزگرتی مدنظر دارد، کار کمی سخت می‌شود.» گفته می‌شود پلیس فتا نیز برای بررسی بیشتر این موضوع وارد عملیات شده است.

حالا مترو به کمک وزارت نفت رفت

هفته گذشته وقتی بخشی از مترو تهران را آب برد وزارت نفت و شرکت ملی حفاری ریل به کمک شهرداری رفتند بعد از آن بود که خبر دستور شسل به شهرداری و نفت برای کمک‌رسانی به شهرداری جهت تخلیه آب مترو منتشر شد. حالا پس از حمله سایبری به وزارت نفت، مدیرعامل شرکت بهرین‌داری مترو تهران یکشنبه، دستور کمک به تیم IT وزارت نفت را صادر کرد. به گزارش خبری، قلی‌ها شب در حالی که خط در داخل تونل مترو مشغول رانداری خط چهار بود به مدیریت فناوری و اطلاعات این شرکت دستور داده‌است تا اقدامی جهانی به کمک تیم IT وزارت نفت برونند. پس از آن تیم ۵۰ نفره مهندسين IT شرکت بهرین‌داری مترو، ساعت ۲۲:۴۰ صبح دیروز به وزارت نفت رفتند. به‌نظر می‌رسد حالا شهرداری می‌خواهد کمک وزارت نفت را اجران کند. شرایط حساس چه برای مترو و چه برای وزارت نفت، همه کشور موظف به همکاری و رفع مشکل هستند. آیا رسانه‌ای کردن این‌طور دستور کمک‌دان‌ها چه از جانب دولت، چه از طرف مترو تبلیغاتی نیست؟